

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 42326-08-11

המבקשת

עליה נוה זילינגר

-

המשיב

המוסד לביטוח לאומי

החלטה

1. לפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית הדין האזורי בתל אביב (השופטת אורנית אגסי; בל' 34789-04-11). בפסק הדין דחה בית הדין האזורי את ערעור המבקשת על החלטת הוועדה הרפואית לעררים (נפגעי עבודה) מיום 8.11.09 (להלן: **הוועדה**), לפיה המועד הקובע להכרה בנכות המבקשת לאחר החמרת מצב הוא 3.1.08.

הרקע העובדתי והליכים קודמים

2. לפי המפורט במסמכים שצורפו לבקשה, המבקשת נפגעה בגבה ביום 23.6.88 ופגיעתה הוכרה על ידי המשיב (להלן: **המוסד**) כתאונה בעבודה. ועדה רפואית מדרג ראשון קבעה ביום 6.3.89 כי למבקשת 10% נכות צמיתה לפי סעיף ליקוי 37(7)א.

לטענת המבקשת, ביום 9.3.05 היא נפגעה שוב בגבה, תוך כדי עבודתה, ובעקבות פגיעה זו אושפזה ונאלצה לעבור סדרת ניתוחים וטיפולים. ביום 23.6.05 הגישה המבקשת בקשה לקביעת נכות מחדש (להלן: **תביעה בקשר להחמרת מצב**) לפי תקנה 36 לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), תשס"ז-1957 (להלן: **תקנות הנכות**). ועדה רפואית מדרג ראשון קבעה ביום 29.8.05, כי אין החמרה במצבה של המבקשת כתוצאה מן הפגיעה בעבודה, והבהירה כי ההחמרה נובעת מתהליך חולני דגנרטיבי.

לפי הנטען, המבקשת הגישה תביעה בבית משפט השלום בהרצליה כנגד חברת הביטוח 'כלל'. מומחה חיצוני שמונה על ידי בית המשפט וכן מומחה מטעם הנתבעת, חברת הביטוח 'כלל', קבעו כי ההחמרה במצבה של המבקשת היא בהמשך ישיר לפגיעתה בעבודה.

לאור זאת, שבה המבקשת והגישה למוסד בקשה להחמרת מצב ביום 3.1.08. הבקשה נדחתה, ועל כך הוגש ערר לוועדה. ביום 28.12.08 קיבלה הוועדה את טענת המבקשת בדבר החמרה במצבה, וקבעה לה נכות צמיתה בשיעור 30% לפי

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 42326-08-11

סעיף ליקוי 37(7)ג. כמו כן, ביקשה הוועדה את התייחסותה של ועדת הרשות לעניין תקנה 15. ביום 28.4.09 סיכמה הוועדה לעררים את הדיון בהפעילה את תקנה 15 במלואה, ונכותה של המבקשת הועמדה על 45% החל מיום **3.1.08**.

3. המבקשת הגישה ערעור לבית הדין האזורי, בו טענה כי תאריך תחולת דרגת הנכות הינו ה-9.3.05, המועד בו נפגעה בפעם השנייה. בערעור זה, ניתן פסק דין ביום 19.10.09 על יסוד הסכמת הצדדים, לפיו "עניינה של המערערת יוחזר אל הוועדה הרפואית לעררים, על מנת שתבחן פעם נוספת את עניין מועד התחולה. תשומת לב הוועדה מופנית לפרוטוקול מיום 28.12.08, שבו צוין כי נותחה בשנת 05'. הוועדה תשקול הקדמת מועד הנכות לשנת 05'" (להלן: פסק הדין הראשון). בהחלטתה בעקבות מותן פסק הדין הראשון, קבעה הוועדה ביום 8.11.09 כי לפי תקנה 37 לתקנות הנכות, אין לקבוע החמרה במועד המוקדם ממועד הגשת התביעה להחמרה. על כן, אין שינוי במועד התחולה. החלטה זו היא ההחלטה מושא הבקשה דנן.

4. על ההחלטה האחרונה הוגש ערעור לבית הדין האזורי. לאחר שבחן את טענות הצדדים, המליץ בית הדין למוסד לשקול מחדש עניינה של המבקשת בשל חריגותו ולבחון עניינה במסגרת שיקולים של צדק. משלא התקבלה בבית הדין עמדת המוסד ולא הוגשו נימוקי תשובתו לערעור המבקשת, קיבל בית הדין האזורי את ערעור המבקשת, וקבע בפסק דין מיום 2.2.11, כי מועד תחולת דרגת הנכות של המבקשת, בעקבות החמרת מצבה, הינו המועד בו נפגעה בגבה תוך כדי עבודה ביום 9.3.05 (להלן: פסק הדין השני). לאחר שניתן פסק הדין השני, פנה המוסד בבקשה לבטלו ולאפשר לו להגיש תשובתו לערעור המבקשת. לאחר שנתקבלה תשובת המבקשת, החליט בית הדין לבטל את פסק הדין השני ולאפשר למוסד ליתן תשובתו בערעור.

5. המבקשת טענה בפני בית הדין האזורי כי החלטת הוועדה הרפואית מדרג ראשון מיום 29.8.05, אשר קבעה בשגגה שמצבה הוחמר שלא כתוצאה מהתאונה, הטעתה אותה. המומחים מטעם בית המשפט השלום ומטעם חברת הביטוח 'כללי' קבעו כי ההחמרה במצבה של המבקשת הוא בהמשך ישיר לפגיעה בעבודה משנת 1988. על כן, טענה המבקשת כי על הוועדה לתקן את תאריך התחולה למועד הגשת התביעה הראשונה להחמרה בשנת 2005, ובהקשר זה, כי הוועדה התעלמה מהוראת סעיף 37א לתקנות הנכות.

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 42326-08-11

בתשובה לכך, טען המוסד כי אין טעות משפטית בהחלטת הוועדה. הוועדה התכנסה בהתאם לפסק הדין הראשון, בחנה ודנה במועד התחולה והחליטה, בהתאם לתקנות הנכות, שלא לשנותו. הוועדה אף אינה מוסמכת לקבוע דרגת נכות חדשה לפי תקנה 36 או לפי תקנה 37, למועד שקדם להגשת בקשה בעניין, ואין קשר לשאלה מה הסיבה להגשת הבקשה להחמרה במועד בו הוגשה. עוד הוסיף המוסד וטען, כי החלטת הוועדה הרפואית מדרג ראשון מיום 29.8.05 הינה החלטה חלוטה. ההליך שהתנהל בבית המשפט השלום מול חברת הביטוח 'כללי' אינו רלוונטי, שכן הוא אינו מחייב את המוסד או את הוועדה.

6. בפסק דינו, קבע בית הדין האזורי כי תקנה 37 לתקנות הנכות קובעת באופן ברור שהוועדה אינה מוסמכת לקבוע דרגת נכות באופן רטרואקטיבי, אלא רק ממועד הגשת הבקשה להחמרה. אמנם, המבקשת הגישה בקשה להחמרה. ואולם, משנדחתה בקשתה ביום 29.8.05, בחרה המבקשת שלא לערער על החלטת הוועדה הרפואית מדרג ראשון. תחת זאת הגישה המבקשת תביעה כנגד חברת הביטוח 'כללי' לבית משפט השלום. משפנתה המבקשת פעם נוספת בבקשה להחמרה רק ביום 3.1.08, אין הוועדה יכולה לקבוע את מועד התחולה למועד שהוא קודם לפנייה זו. על כן, נדחה ערעור המבקשת.

7. **בבקשתה** טוענת המבקשת, כי אין זה סביר שבית הדין האזורי יזנח מאחור את שיקולי הצדק שעמדו בבסיס המלצתו לצדדים, ויגיע לתוצאה שונה לחלוטין. בית הדין התעלם ממחדל ברור של המוסד, ומהעובדה שהחלטת הוועדה הרפואית מדרג ראשון הייתה שגויה לחלוטין. מחדל זה הסב למבקשת חסרון כיס ועוגמת נפש עצומה. עוד מוסיפה המבקשת, כי טעה בית הדין האזורי בפרשנות שנתן לסעיף 37 לתקנות הנכות. תכלית הסעיף היא להעניק למבוטח את גמלת הנכות כשמדובר בהחמרה שלא עקב אירוע חיצוני, החל מהמועד בו אושפז בבית החולים, **"וזאת כאשר הנפגע הגיש את תביעתו בטרם חלפו 90 יום, מעת שהגיש את תביעת ההחמרה - כפי מקרה זה"**. מאחר שהוכר הקשר בין ההחמרה ובין הפגיעה בעבודה בשנת 2008, היה על הוועדה לפעול כאמור בתקנה 37 לתקנות הנכות **"ולקבוע את הנכות במועד בו הוגשה לראשונה הבקשה לקביעת דרגת נכות מחדש - דהיינו 29.8.2005"**. עוד מבקשת המבקשת לפסוק לטובתה הוצאות ופיצוי בגין עוגמת נפש.

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 42326-08-11

8. לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה, בפסקי דינו של בית הדין האזורי, בפרוטוקול הוועדה הרפואית לעררים מיום 8.11.09, ובכלל המסמכים שבתיק, הגעתי לכלל החלטה כי דין הבקשה להידחות, וזאת מן הטעמים כמפורט להלן.

9. בתקנה 37 לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), תשס"ז-1956, נקבע כדלקמן:

"תחולת דרגת נכות מחדש
37א. לא תיקבע דרגת נכות מחדש לפי תקנות 36 או 37 בעד התקופה
שלפני מועד הגשת הבקשה לקביעת דרגת הנכות מחדש; ואולם
אם קבעה הוועדה כי הנפגע היה מאושפז בבית חולים כתוצאה
מהחמרה או מפגימה חדשה שנתגלתה, תיקבע דרגת הנכות
מחדש בעד התקופה שלפני מועד הגשת הבקשה החל ביום
שאושפז בבית חולים, ובלבד שהבקשה הוגשה תוך 90 ימים
מיום ששוחרר מבית החולים."

10. לאור לשונה הברורה של תקנה 37א, מקובלת עלי מסקנת בית הדין האזורי, לפיה הוועדה אינה מוסמכת לקבוע נכות מחדש לפי תקנה 36 או 37 לתקנות הנכות, באופן רטרואקטיבי למועד שקדם להגשת בקשה כאמור, אלא בתנאי הסיפא לתקנה.

11. לא זו אף זו. מעיון בנימוקי הבקשה עולה כי בטענותיה לקביעת דרגת נכות במסגרת תביעתה השנייה להחמרת מצב, תוקפת המבקשת את ההחלטה שהתקבלה בתביעתה הראשונה להחמרה. החלטה זו, לגביה בחרה המבקשת שלא לנהל הליך של ערר בפני וועדה רפואית לעררים, הפכה חלוטה זה מכבר. הוועדות שדנו בתביעתה השנייה להחמרה אינן מהוות ערכאת ערעור על הוועדה שדנה בתביעתה הראשונה להחמרה. אף מטעם זה דין הבקשה להידחות.

12. בשים לב לכל האמור, לא נפלה טעות בפסק דינו של בית הדין האזורי שיש בה כדי להצדיק מתן רשות ערעור. אשר על כן, דין הבקשה להידחות.

13. **סוף דבר**

הבקשה למתן רשות ערעור נדחית. אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ב' באלול תשע"א (1 בספטמבר, 2011) בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 42326-08-11

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'רונית רוזנפלד' (Ronit Roznfeld).

רונית רוזנפלד, שופטת